

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД

ГОДИШНО ОПОВЕСТЯВАНЕ

2008г.

СЪГЛАСНО ЧЛ. 335-339 НА
НАРЕДБА № 8 НА БНБ

Март 2009г.

Отчетна единица

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) първоначално е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на банката, вкл. и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на “Българска банка за развитие” и уставът ѝ е приведен в съответствие с новите законови изисквания към банката.

Адресът на управление на банката е: ул. Дякон Игнатий № 1, София.

Отчетна валута

Функционалната валута и валутата на представяне на отчета на банката е българският лев.

Обхват и методи на консолидация

Настоящото оповестяване е изготвено на неконсолидирана основа. Банката изготвя в допълнение оповестяване на консолидирана основа.

Политики и правила за управление на рисковете

Стратегии и процеси за управление на категориите риск

Управлението на риска в Българска банка за развитие АД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете Българска банка за развитие АД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност.

Управление на кредитния риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2008 г..

Управление на ликвидния риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2008 г.

Управление на пазарния риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2008 г..

Неконсолидирана основа

Управление на операционния риск

Дейността по управление, оценка и контрол на операционния риск на Банката се определят от "Правила за идентифициране, измерване, мониторинг и контрол на операционния риск в Българска банка за развитие АД".

Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложили контролни процедури по редуциране на операционния риск.

Банката е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага "Метода на базисния индикатор".

В приетите правила Банката е определила основните видове операционен риск, а именно:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи действия на персонал;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития.

Определени са основните източници на риск в Банката и те включват персонал, процеси, системи и външни събития.

Банката е в процес на внедряване на специализиран софтуер за управление на рисковете, част от който е и регистър на операционните събития.

На база на извършената инспекция от БНБ е констатирано, че банката е с ниска чувствителност към операционен риск и качеството на управлението на операционния риск е адекватно.

Структура и организация на функциите по управление на риска

Банката осъществява централизирано управление на риска, което се изразява в:

- Приемане на Политиките и процедурите и подкрепа на дейностите по управление на рисковете от Управителния Съвет и одобряването им от Надзорния Съвет;
- Делегиране на ясни права и отговорности на служителите от съответните звена;
- Разделяне на дейностите по управление и контрол на риска от бизнес дейностите, които генерират риск.

За осъществяване на адекватно управление на кредитния риск в банката са създадени и постоянно действат два органа, които са свързани с процесите по предоставяне, наблюдение и оценка на кредитите:

- Кредитен съвет. Кредитният съвет е постоянно действащ специализиран консултативен орган. Кредитният съвет разглежда предложенията на Управление "Кредитиране" и на ръководителите на подразделения за сключване на кредитни сделки и представя на Изпълнителните директори или когато това не е в компетенциите им на Управителния съвет обективна оценка на параметрите на предлаганата кредитна сделка. Подновяването и прегледа на кредитните експозиции са предмет на същия процес на преглед. Управителният съвет на Банката определя числеността и персоналният състав на Кредитния съвет. Кредитният съвет осъществява своята дейност по ред и правила, приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.
- Кредитен комитет. Кредитният комитет е специализиран вътрешен орган за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции, в това число и на сключените кредитни сделки. Управителният съвет на Банката определя числеността и персоналният състав на Кредитния комитет. Кредитният комитет осъществява своята дейност по ред и правила, приети от Управителния

съвет и одобрени от Надзорния съвет.

Специализираният орган за централизирано управление на ликвидността е Съветът по ликвидност. Съветът провежда политиката по управление на ликвидността в съответствие с общата стратегия на Банката, извършва системен анализ на ликвидността, наблюдава, анализира и прогнозира паричните потоци и падежните таблици при сценарии "действащо предприятие" и при "ликвидна криза". Съветът следи адекватността на ликвидните активи и предлага на Управителния съвет промяна в насоките на развитие на банката, в съответствие с текущото или потенциалното състояние на ликвидността, диверсификация на активите и пасивите. Съставът на съвета се определя от Управителния съвет и се утвърждава от Надзорния съвет на Банката.

Управлението на пазарния риск е поверено на Съвета по ликвидност. Съветът отчита влиянието на лихвения риск и другите банкови рискове върху текущата ликвидност и набелязва оперативни мерки за управление на ликвидността и за оптимизиране на рисковете.

Управления „Анализи“ и „Ликвидност“ отговарят за разработването на детайлни политики за управление на риска (предмет на приемане и одобрение съответно от Управителен и Надзорен съвет) и следят за ежедневното им прилагане.

За осъществяване на адекватно управление на операционния риск в Банката е възприет модел с две нива на защита.

- Първото ниво на защита обхваща бизнес звената в банката. Тези структури имат първостепенна отговорност за операционния риск, за изпълнение на стандартите и политиките на Банката и предприемане на ефективни действия за управлението му.
- Второто ниво на защита има оперативни отговорности и обхваща Управителния съвет, подпомаган от управление Анализи. Тези структури имат отговорност за реализиране на политиката по управление на операционния риск и осигуряване на спазването ѝ.

Дейността по контрол на операционния риск се осъществява по ред и правила, приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.

Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска

Банката е създавала ясно дефинирана организационна структура с подходящо разпределение на отговорностите между отделните управленски нива и независимост между структурите поемащи риск и тези, които извършват оценка и контрол на риска. Системата за измерване и отчитане на риска обхваща идентифициране, измерване, мониторинг и контрол на кредитния, ликвидния, пазарния и операционния риск. Системата обхваща всички процеси и оценява експозициите, които са отразени балансово, както и задбалансовите позиции, които са носители на риск и при определени условия могат да имат влияние върху приходите и разходите, както и върху размера на балансовите позиции на Банката.

Редуциране на риска

Склонността на Банката към поемане на риск се определя от капацитета на Банката, който зависи от размера и структурата на наличния капитал и способността за увеличаване на капитала. Основният инструмент, който Банката използва за редуциране на различните видове риск и ограничаването им до приемливи нива е системата от лимити. Освен това Банката възприема ниско ниво на експозиция към пазарен риск, която поддържа чрез ограничаване и контрол, докато разходите за това не превишат ползите от ниската степен на риск.

Структура и елементи на капиталовата база

Неконсолидираната капиталова база на Българска банка за развитие АД към 31.12.2008 г. е в размер на 223 097 хил. лв. и в сравнение с края на предходната година е с 174 632 хил. лв., или с 360.33% повече. Неконсолидираната капиталова база се състои от капитал от първи ред и капитал от втори ред.

Капиталова база		31.12.2008
		2.2008
Акционерен капитал		214 574
Общи резерви		5 000
Други резерви с общо предназначение		6 190
Общо капитал от първи ред		225 764
<i>Намаления</i>		
Дълготрайни нематериални активи		-39
Специфични провизии за кредитен риск		-128
Балансова стойност на инвестиции в дъщерни дружества		-2500
Общо капиталова база		223 097

Капиталът от първи ред включва внесен акционерен капитал, фонд „Резервен“ и други резерви с общо предназначение, с общ размер 225 764 хил. лв. Това са постоянните компоненти на капитала. След прилагане на намаленията (съгласно чл. 3, ал. 4), капиталът от първи ред е в размер на 223 097 хил. лв. Намаленията са формирани от сумата на нематериалните активи (основно закупени лицензи при въвеждането на нови процеси или програмни продукти), от специфичните провизии за кредитен риск и от балансовата стойност на инвестициите в дъщерни дружества.

Капиталови изисквания

Вътрешен анализ на капитала

Основната цел на вътрешния анализ на капитала в Българска банка за развитие АД е поддържане на оптимална капиталова адекватност, т.е. поддържане на оптимално капиталово покритие на банковите рискове за осигуряване на стратегическите цели на Банката, при спазване на банковите регулации и приложимото законодателство. Сложността и обхватът на извършвания вътрешен анализ на капитала е в съответствие с естеството, големината и сложността на дейността на Банката. Осъществяваният в Банката вътрешен анализ на капитала обхваща размера, вида (структурата му по елементи) и разпределението му за покриване на всички рискове, на които тя е, или може да бъде изложена в дейността си. Вътрешният

анализ на капитала включва следните аспекти:

- Анализ на размера на необходимия капитал - количествена оценка на капиталовите изисквания по отделни рискове - текуща и прогнозна оценка
- Анализ на вида (структурата) на необходимия капитал - текуща оценка през годината за изпълнението на поставените цели за преобладаващо участие на постоянния във времето капитал.
- Анализ на разпределението на необходимия капитал - периодична оценка на изпълнението на стратегията на Банката за поддържане на относително ниски равнища на кредитен, пазарен, операционен и ликвиден риск и анализ на динамиката при разпределението на капитала по видове рискове.

Капиталови изисквания за кредитен риск

При изчисляване на капиталовите изисквания за кредитен риск Българска банка за развитие АД използва стандартизиран подход. Капиталовите изисквания за кредитен риск покриват кредитния риск и риск от разсейване в банков портфейл и риск от контрагента за цялостната дейност. Банката не поддържа търговски портфейл и не изчислява капиталови изисквания за позициите в търговски портфейл по отношение на пазарния риск. Участват балансовите активи, приравнените задбалансови позиции и извънборсовите дериватни инструменти. Капиталовото изискване за кредитен риск по стандартизиран подход е 8%. Съгласно националната дискреция (чл. 7 на Наредба 8), капиталовите изисквания за банките в България са завишени с 50% и се изчисляват за 12% капиталова адекватност.

В таблицата по-долу са представени капиталовите изисквания за кредитен риск по класове експозиции.

Капиталови изисквания за кредитен риск към 31.12.2008 г.

	ХИЛ.ЛВ. Капиталови изисквания		
			Структура
	За 8% КА	За 12% КА	
Международни банки за развитие	75	113	0.26%
Институции	9 857	14 786	33.96%
Предприятия	13 655	20 482	47.04%
Експозиции на дребно	269	403	0.93%
Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество	4 217	6 326	14.53%
Други позиции	956	1 435	3.29%
Общо	29 029	43 545	100.00%

Българска банка за развитие АД обслужва основно корпоративни клиенти и кредитни институции, затова капиталовите изисквания за тях са най-големи: за клас експозиции „Предприятия“ са с най-голям относителен дял - 47.04%, следва клас „Институции“ с 33.96%, „Експозиции обезпечени с недвижимо имущество“ – 14.53% и клас „Други позиции“ с 3.29%. Класът „Експозиции на дребно“ заема несъществен дял (0.93%) от общата сума капиталови изисквания за кредитен риск.

Капиталови изисквания за пазарен риск

Пазарният риск е рискът от понасяне на загуби в резултат на неблагоприятно движение в пазарните цени на дълговите и капиталовите инструменти от търговския портфейл и на валутните и стокови инструменти от банков и търговски портфейли.

Към 31.12.2008 г. Българска банка за развитие АД няма изчислени капиталови изисквания за пазарен риск. Банката прилага стратегия за минимизирането му чрез използване на относително несложни финансови инструменти и не поддържа позиции в Търговски портфейл. Откритата валутна позиция на Банката се управлява ефективно и през отчетната година е със стойности от 0.5% до 1.6% от Капиталовата база, което е под допустимото ниво от 15% за отделна валута и 30% за обща открита валутна позиция. Съгласно условията на чл. 292, ал. 1 от наредбата, Българска банка за развитие АД не изчислява капиталово изискване за валутен риск.

Българска банка за развитие АД няма позиции в стоки и стокови деривати

Капиталови изисквания за операционен риск

Българска банка за развитие АД изчислява капиталово изискване за операционен риск по метода на Базисния индикатор. При този подход капиталовото изискване се определя чрез умножение на средногодишния брутен доход на Банката от последните три финансови години по коефициент 0.15.

Капиталовото изискване за операционен риск за 2008 г. е 1 394 хил. лв.

Експозиция към кредитен риск от контрагента

Доколкото основната част от сделките, които са обект на третиране като кредитен риск от контрагента се сключват с други местни и чуждестранни банки, идентифицирането, измерването, мониторингът и контролът на тези експозиции е регламентиран във вътрешнобанковата нормативна уредба.

При управлението на контрагентния риск Банката отчита следните източници на риск:

- Държавен риск;
- Кредитен риск на контрагента;
- Сетълмент риск.

Методиката за анализ обхваща десет количествени и качествени групи фактори, определящи степента на риск за Банката и характеризиращи миналото и текущото състояние на банките-посредници, техния потенциал и перспективите за развитие, както и влиянието на външната среда и пазарната конюнктура върху степента на риска. Тези групи фактори са обобщени като:

1. Външна среда;
2. История на банката-посредник;
3. Собственост и мениджмънт;
4. Големина на банката и пазарни позиции;
5. Анализ на Баланса на банката;
6. Анализ на кредитния портфейл на банката;
7. Организация на кредитната дейност на банката;
8. Анализ на досегашните отношения между Българска банка за развитие АД и банката-посредник;
9. Анализ на финансовите показатели;
10. Анализ на обезпечението

Обемът на анализа зависи от редица фактори като: размер, срок и вид на кредитната линия / кредита, натрупан опит при предишни контакти на Банката (вкл. и на други банки и институции) с банката-посредник, резултатите от нейната дейност, наличието на достатъчно и бързоликвидно обезпечение и др.

Степента на риска, която Банката е готова да поеме, се определя във всеки конкретен случай съобразно кредитната ѝ политика и съобразно спецификите на кредитната линия, по която ще се явява посредник съответната банка. При оценка на кредитоспособността на всеки кандидат за посредник трябва да се анализира възможно най-широката и представителна информация, свързана с цялостното му състояние. Там, където съществуват специфични особености, следва те да се отчитат чрез вариативност на относителното тегло на отделните рискови компоненти.

Експозиция към кредитен риск и риск от разсейване

Съгласно счетоводната политика на Банката финансовият актив е обезценен, ако отчетната му стойност е по-голяма от очакваната възстановима стойност.

При изчисляване на капиталовите изисквания за кредитен риск Българска банка за развитие АД използва стандартизиран подход. За редуциране на кредитния риск се прилага опростен подход чрез техника за заместване на експозициите (обезпечена защита чрез бързоликвидни активи или гаранции).

Българска банка за развитие АД не прилага разширения подход и не изчислява корекции за променливост в стойността на експозициите и провизиите.

Общата сума на експозициите (преди отчитане на ефектите от редуциране на кредитния риск) към 31.12.2008 г. 580 098 е хил. лв., а средният размер за годината е 352 100 хил. лв. В таблицата по-долу е показано разпределението на експозициите по класове.

хил. лева

	Балансови позиции	Задбалансови позиции	Общо	Структура %	среден размер 2008	Структура %
			31.12.2008			
Вземания или условни вземания от централни правителства или централни банки	16 609	-	16 609	2.86%	19 541	5.55%
Международни банки за развитие	1 765	4 694	6 459	1.11%	6 459	1.83%
Институции	207 133	65 000	272 133	46.91%	106 005	30.11%
Предприятия	143 887	70 296	214 183	36.92%	179 450	50.97%
Експозиции на дребно	2 766	934	3 700	0.64%	5 435	1.54%
Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество	50 240	4 713	54 953	9.47%	24 502	6.96%
Други позиции	4 561	7 500	12 061	2.08%	10 708	3.04%
Общо	426 961	153 137	580 098	100.00%	352 100	100.00%

Балансовите позиции включват всички активи на Банката (нето, след приспадане на специфичните провизии за загуби от обезценка), с изключение на сумите отразени като намаления на Капиталовата база. Задбалансовите експозиции са съставени от неуسوени суми по разрешени кредити, издадени банкови гаранции и неплатената част от капитала на ЕИФ и НГФ.

Географско разпределение

Българска банка за развитие АД няма подразделения извън страната и дейността ѝ основно е на българския пазар. В края на годината 97.05% от активите на Банката са инвестирани в България, 2.95% в страни от Европа (основно Германия, Русия и ЕИБ). Инвестициите извън страната са формирани от вземания от кредитни институции (ностро сметки и депозити) и капиталови инвестиции в ЕИБ.

Разпределение по отрасли

В таблицата по-долу са представени балансовите експозиции по амортизирана стойност, разпределени по класове експозиции и отрасли на националната икономика. Балансовите експозиции включват вземания, предоставени кредити и инвестиции в ценни книжа (дългови и капиталови).

Вземания или условни вземания по отрасли към 31.12.2008г.

Сектори	2008	Отн. Дял
	<i>хил. лв.</i>	<i>%</i>
Финансови услуги, в т. ч. Централна банка и парични средства в брой	223 123	51.71%
Промисленост	45 477	10.54%
Туристически услуги	23 522	5.45%
Търговия	41 324	9.58%
Селско стопанство	20 304	4.71%
Строителство	30 979	7.18%
Транспорт	3 902	0.90%
Операции с недвижими имоти	15 278	3.54%
Други отрасли	21 548	4.99%
Държавни облигации	6 019	1.39%
	431 476	100.00%

С най-голям относителен дял са експозициите за отрасъл „Финансови услуги“ - 51.71%, с дял между 5% и 11% са отрасли „Строителство“, „Търговия“, „Туристически услуги“ и „Промисленост“. Експозициите от останалите отрасли са с относителен дял под 5%.

Обезценени експозиции

Банката има въведени вътрешни правила за оценка на риска на всеки контрагент. Оценката се извършва на база на методология, обхващаща текуща финансова информация, изпълнението на инвестиционните проекти и целевото използване на средствата, начина на обслужване на експозициите и информация за състоянието на приетите обезпечения. Кредитите и вземанията се класифицират в четири рискови групи в зависимост от резултатите от оценката. Приетите класификационни групи са както следва: “редовни”, “под наблюдение”, “нередовни” и “загуба”. Класификацията на

рисковите експозиции е в компетенциите на Кредитния комитет и се извършва ежесечно. Също така всяко тримесечие се изисква текуща финансова информация от клиентите, която се анализира по вътрешна методика от Управление "Анализи". Текущо се следи изпълнението на инвестиционните проекти и респективно усвояването на кредитите. На периодичен принцип, но не по-малко от веднъж в годината се извършва преглед и преоценка на предоставените обезпечения, които се одобряват от Кредитния комитет. Всички решения на Кредитния комитет подлежат на контрол и потвърждение от страна на Управителния съвет на банката.

Структурата на финансовите активи на банката съгласно рисковите класификационни групи е следната:

<i>Към 31 декември 2008 г.</i>	Редовни <i>хил. лв.</i>	Под наблюдение <i>хил. лв.</i>	Нередовни <i>хил. лв.</i>	Загуба <i>хил. лв.</i>	Общо <i>хил. Лв.</i>
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	10,696	-	-	-	10,696
Вземания от банки	200,101	-	-	-	200,101
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	132,561	10,208	2,185	332	145,286
Търговски кредити	46,656	2,462	197	-	49,315
Селскостопански кредити	-	-	-	2,752	2,752
Потребителски кредити	1,432	-	-	-	1,432
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	81	-	-	-	81
Други кредити и вземания	540	-	-	-	540
Държавни облигации	6,019	-	-	-	6,019
Корпоративни облигации	13,212	-	-	-	13,212
Акции	2,042	-	-	-	2,042
Общо финансови активи	413,340	12,670	2,382	3,084	431,476

Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	2008		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
на 1 януари	5 629	1 166	6 795
Нетно изменение за годината	(221)	2 018	1 797

Неконсолидирана основа

Отписани за сметка на обезценки	(28)	-	(28)
Към 31 декември	5 380	3 184	8 564

Общата обезценка (специфични провизии за загуби от обезценка) на рисковите експозиции на Банката е в размер на 8 564 хил. лв. От тях 3 184 хил.лв. е за редовни кредитни експозиции, с цел допълнителна защита и покриване на съществуващи рискове и загуби, които не могат да бъдат конкретно определени за всяка отделна експозиция. Специфичните провизии за загуби от обезценка за редовните кредитни експозиции се заделят за обособени портфейли по признака отрасъл, на база исторически опит. Останалата част от заделените специфични провизии е за класифицираните кредити извън група „редовни" и е в размер на 5 380 хил. лв.

Обезценените експозиции на Банката изцяло са формирани от предоставени кредити на клиенти в страната.

Информация за признати АВКО и АЕЗ при прилагане на стандартизиран подход за кредитен риск

При изготвяне на отчета по Наредба № 8 Българска банка за развитие АД използва последователно кредитните оценки на Агенция за външна кредитна оценка (АВКО) Standard & Poor's и при липса на оценка от тази АВКО, използва оценки на Moody's, или на Fitch's.

Оценки на АВКО се използват при клас експозиции Вземания или условни вземания от институции. В таблицата по-долу са представени експозициите на Банката към контрагенти (кредитни институции), за които има присъдено кредитно качество от призната АВКО.

ХИЛ.ЛВ.

Степен на кредитно качество	Балансова стойност на експозициите	Рисково претеглена стойност на експозициите
1	123	25
2	126 108	27 331
3	12 510	2 653
4	68 301	64 153
5	27 738	4 186
Общо	20 937	6 659

В зависимост от кредитното качество на контрагентите и остатъчният срок до падежа на експозициите, се определя рисковото претеглената стойност, която участва при определяне на капиталовите изисквания за кредитен риск.

Вътрешни модели за пазарен риск

Българска банка за развитие АД не използва вътрешни модели за пазарен риск.

Експозиция към операционен риск

При изчисляване на капиталовите изисквания за операционен риск Българска банка за развитие АД използва Подхода на базисния индикатор.

Капиталови инструменти в банковия портфейл

Притежаваните от Българска банка за развитие АД капиталови инструменти са в размер на 2 042 хил. лв. и са с несъществен дял (0.47%) в сумата на активите на Банката. Те не оказват съществено влияние върху дейността и резултатите на Банката.

Лихвен риск в банковия портфейл

Естество на лихвения риск, основни предположения и честота на измерването на лихвения риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2008 г.

Колевливост на дохода при прилагане на лихвени шокове

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2008 г.

Секюритизация

В своята дейност Българска банка за развитие АД не прилага секюритизация.

Техники за редуциране на кредитен риск

С цел по-голяма сигурност и минимизиране на кредитния риск, Банката предоставя обезпечени кредити на своите клиенти, като спазва принципа на достатъчност и ликвидност на обезпеченията. Приетите обезпечения се завеждат по пазарна стойност, като оценката на дълготрайните активи се извършва от лицензиран оценител. Приетите като обезпечение движими и недвижими вещи и имоти задължително се застраховат. Периодично се анализират приетите обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им и при констатирана промяна, с която се нарушава изискването за достатъчност на обезпечението, Банката изисква допълването му в определен срок. Банката приема следните основни видове обезпечения:

- Всички недвижими имоти и вещни права върху тях - чрез учредяване на законова или договорна ипотека;
- Предприятия и дялове - чрез учредяване на особен залог на предприятие, или дял от търговско дружество (ООД, АД);
- Краткотрайни и дълготрайни материални активи - чрез учредяване на реален или особен залог;
- Ценни книги - чрез учредяване на реален или особен залог;
- Парични вземания по банкови сметки - чрез учредяване на реален или особен залог;
- Благородни метали, злато, бижута, произведения на изкуството, скъпоценни камъни - чрез учредяване на реален залог;

- Поръчителство и гаранции - чрез сключване на договор за поръчителство и приемане на банкови гаранции;
- Застрахователни полици.

В процеса на редуциране на кредитния риск за целите на отчета по Наредба 8, Българска банка за развитие АД използва само част от изброените по-горе обезпечения. Обезпечената защита се осигурява от активи, които са достатъчно ликвидни и имат сравнително непроменлива във времето стойност.

Обезпеченията, които Банката използва за редуциране на кредитния риск са финансови обезпечения (блокирани парични средства и заложен ДЦК на българското правителство), защита с гаранции и жилищни ипотeki, които отговарят на изискванията на чл. 39, ал.2 на Наредба 8. При признаване на финансовите обезпечения за редуциране на кредитния риск, Банката следи за изпълнението на условията за ниска корелация, правна сигурност и оперативните изисквания

Обезпечения, използвани за редуциране на кредитния риск - към 31.12.2008г.

хил. лева

	Финансови обезпечения		Защита с гаранции	Обезпечение жилищен имот
	Блокирани парични средства	Заложени ДЦК (по пазарна стойност)		

По класове експозиции - балансова и задбалансова част

Институции	-	25 389	-	-
Предприятия	9067	-	-	-
На дребно	104	-	-	-
Обезпечени с недвижим имот	-	-	-	7
Общо	9 171	25 389	-	7
				270

При редуциране на кредитния риск Българска банка за развитие АД не използва балансово и задбалансово нетиране и кредитни деривати.